

Darinka Kozinc

OB OGNJIŠČU

ZALOŽNIŠTVO JUTRO

*Knjigo posvečam monsinjorju Francu Boletu,
uredniku revije Ognjišče*

Darinka Kozinc

CIP- Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-32

KOZINC, Darinka

Ob ognjišču / Darinka Kozinc ; [spremna beseda
Katarina Vuga]. - Ljubljana : Jutro, 2022

ISBN 978-961-7024-17-3

COBISS.SI-ID 103862275

Sedim ob ognjišču in ...

... odpiram škatlo. Belo. Zamazano od časa. V njej so bili škornji. Kupljeni v Gorici, izjemoma v trgovini Kosič. Spominjam se povišice pri plači, ki mi je omogočila nakup. Drag nakup. Čudno, škornji so že zdavnaj končali na smetišču, škatla ostaja. Zaradi vsebine. Lepilni trak, ki je pritrjeval pokrov, je popustil, porumenel. Dvignem pokrov. Še vedno so lepo zložene in dobro ohranjene. Revije. Ognjišče, 1976 Koper – Junij – leto XII. Vzamem jo v roke, prelistam ... Zgodbe nisem označila, vendar jo takoj prepoznam. Tudi ime avtorice, najraje sem se podpisovala kot *Dada*. Včasih sem uporabila tudi *Nino*, redko sem napisala svoje pravo ime, nekajkrat sem izbrala celo bratovo ime.

Počutim se, kot bi se potopila v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja in se zazrla v ogenj na ognjišču, v njegov rumenordeči plamen, ki z dolgim, požrešnim jezikom oblizuje poleno in dim, ki mi solzi pogled. Toplina, domačnost, prvobitnost.

Toda, mar zgodbe, ujete med strani revije, pripovedujejo o nečem, kar se je dogajalo že davno? In kaj se je spremenilo? Zgolj le časovni okvir! Spoznanja in resnice ostajajo iste. Tudi skoraj pol stoletja! In med njimi so drobci časa, krajev, ljudi, razmišljanj, spoznanj in zaključkov.

... Naj bodo za branje ob ognjišču, simbolnem ali pravem.

Avtorica

Želja

*Ne sodim sem
ali pa je
to samo
želja.*

Uiti.

Teči.

*Iz vrtinca
vrniti se v vrtinec
nevsakdanjosti
vrniti
se
vrniti ...*

Majhna ranljiva punčka buča

Ana stopa po pločniku Čopove ulice. Njen pogled, ki pobira drobce spominov iz tlakovcev ulice, pročelij hiš, izložb trgovin, seva zadovoljstvo. Veselila se je te službene poti, rada se je vračala v Ljubljano, mesto njenih študijskih let.

Nenadoma pa Ana obstane, četudi mimoidoči zadevajo obnjo. Strmi v dekle onstran ulice – dekle, ki stopa ob kolesu. Ona je, seveda je ona! Kolegica iz študijskih dni. Toda kakšna! Slišala je o njej, tako mimogrede, o njenem propadu, toda to, kar se je nudilo njenemu pogledu, je bilo veliko hujše, kot si je predstavljala.

To dekle je bilo žalosten odsev tistega nekdanjega dekleta, ki je samozavestno, z dolgimi koraki stopala po tihem, mračnem hodniku, kjer je Ana, brucka iz vasi, zaman iskala predavalnico, kjer so delili indekse.

To samozavestno dekle ji je namenilo pogled in takoj opazilo njeno podobo izgubljenosti, ki je naravnost vpila po pomoči.

»Iščješ gozdarski faks?« jo je vprašala v ljubljanskem govoru.

Ana je zgolj pokimala in se bolj pazljivo zagledala v blede obraz, ki se ji je zdel kot angel rešitelj.

»Kar z mano! Zgleda, da je podelitev v oni drugi stavbi,« je ugotovila bodoča kolegica.

Ana se je trudila, da bi lovila korak z dekletovim. Šli sta proti izhodu, nadaljevali pot preko mostička, po uhojeni stezi do mogočne bele stavbe.

Stari Ivan in potonike

Ivan si je naložil že osmi križ. Sam živi v hiši, ki kaže znake razpadanja, ob potoku, v katerega ljudje še vedno mečejo nesnago.

Kje so časi, ko je bil potok poln rib in sta si njegova sinova dala veliko opraviti ob njem?

Zdaj pa le redko, pod večer, ob potoku zareglja kakšna osamljena žaba.

Zdaj sam poseda na terasi. No, ne čisto sam, pisana muca se ljubeznivo podrgne ob njegovo nogo. Sestradena, z razkuzmanim kožuščkom, se je znašla na njegovi terasi. Brezvestni ljudje so jo odvrgli, ko so se je naveličali in jo prepustili lastni iznajdljivosti za preživetje. Dobila je skodelico in zaboj, napolnjen s starimi cunjami, v suhem kotičku, pod streho. Iz hvaležnosti je pridno polovila vse drobne sive škodljivce in celo mrtvega modrasa je ponosno odložila na prag hiše.

Iz Ivanovih ust ni nikoli prišla pritožba, dobro je poznal sončne in senčne plati življenja in je vsa bremena potrpežljivo prenašal.

Tudi takrat, ko se je zgodila nesreča! Njegova žena je padla na stopnicah in postala trajni invalid. Ko se je vrnila iz bolnice, je brez pomišljanja prevzel skrb zanjo. Njen svet se je skrčil na posteljo, voziček in teraso. Še sreča, da sta bila otroka že odrasla, ko se je to zgodilo. Hodila sta po svojih poteh in sprejela kot samoumevno dejstvo, da sam neguje ženo.

Dvajset let!

Misel

Misel beži kot blisk.

Vozi se z vlakom.

Beži med vrzeli množice.

*Teka po pločnikih,
med zidovi hiš,
obstane pred velikimi vrati,
zbeži skozi ključavnico
in se ugnezdi v tvojem
naročju ...*

Odraščanje

Mogoče izgublja narava svoj čar. Ker ji travniki in gozdovi ne zadostujejo več, ker ob šumenju potočka za hišo hoče njeno srce poleteti daleč, daleč. Onkraj teh gričev, kjer se na zamegljenem ozadju rišejo tovarniški dimniki. Tam, kjer bi denar pomenil samostojnost. Ne pa, da s težkim srcem jemlje iz materine oguljene denarnice, kar potrebuje. Saj ne želi jemati, vedno ji je hudo za vsak porabljeni denar, vendar je treba to in ono, treba je vsaj malo slediti tudi modi, da ne zaostaja za prijateljicami ...

V prsih pa le obstaja tesnoben občutek in želje, ki so neuresničene. Mogoče se ji samo zdi ali pa je res, da se materin pogled včasih nejevoljno ustavi na njej skoraj očitajoče in takrat se zave, da dekleta v njenih letih že služijo, nosijo domov denar, si same kupujejo lepe obleke ..., medtem, ko ona zapravlja čas v šoli. Edina iz vasi!

In brat, ki se utrujen vrača z dela! Njega mati čisto drugače sprejme! Seveda, on trdo dela in nosi domov denar. DENAR! Skoraj izkričala bi to besedo. In okrog petnajstega prešteje nekaj rdečih in jih izroči materi.

Tudi ona bi rada delala med počitnicami. Karkoli. Vneto je iskala, povsod so le odkimavali. Ne potrebujemo te za mesec ali dva. Potem je obupala.

Kaj vse bi lahko počela s tistim denarjem. Mami bi kupila blago za obleko. Nekaj zelenega, da bi se podalo k njenim rjavim očem. Nekaj dragega! In očetu? Njemu bi kupila srajco. Tako z žepom na prsih in ne preveč kričavih barv ali vzorcev, ker tega ne mara ...

Tako sem si želela otroka

Mamljiva obleka v izložbi je pritegnila mojo pozornost, tako da sem zastala in si jo z zanimanjem ogledovala. Nisem bila pozorna na žensko, ki je obstala za mano, niti za odsev njene podobe v steklu izložbe.

»Čudovita, kajne?« je rekel glas za mojim hrbtom. Saj ta glas vendar pozam! Joža! Topel stisk roke, pristrčen objem.

»Naj se ti še tako mudi, ne izpustim te!« mi pravi med smehom. Prime me za komolec.

»Na eno kavico stopiva in na klepet. Saj se menda spodobi po teh letih!«

V kavarni ni veliko ljudi. Dopoldne je.

»No, kako je s tabo?« mi postavi klišejsko vprašanje, ko brska po torbici za cigaretami. »V ženski torbici hitro kaj najti je prava umetnost.« doda, ko položi na mizo vžigalnik in škatlico.

»No, ja, lahko bi bilo slabše!« rečem s poudarkom. Na gladki površini mize, prekriti z rjavim ultrapasom, odkrijem lužico. Po stari grdi navadi začnem vleči mokre črte po mizi, dokler natararica z eno potezo ne pobriše moje umetnije.

»Dve kavi!« naroči Joža, me pozorno pogleda, »bi s smetano?« Odkimam.

Opazujem jo. Prikrito. In v njenih očeh zaman iščem tisto žarenje, veselje, igrivost, iskrice, ki so pršile na vse strani; kot da je vse to odteklo, odšlo, ugasnilo, se izgubilo kdo ve kam.

Delo je pol življenja

Spet je nedelja. Avgustovska nedelja, ko sonce nabija v pročelja hiš, ko nikogar ni na cesti, ker so se ljudje pred vročino poskrili v zatemnjene prostore znotraj hiš ali pa odšli na morje in v hribe.

Sam sem doma, ko zaslišim lajanje in nato renčanje našega hišnega varuha – psa. To je znak, da je nekdo prišel. Na hitro vržem pogled skozi okno: nono in pes si stojita nasproti, pes sedi na zadnji plati, kaže zobe in tiho renči, on pa pogleduje proti vratom.

Moja postava se izriše med podboji vrat, psa ukrotim z eno besedo, da se poklapan zavleče v senco mogočnega oreha.

»Tale pa je pravi stražar!« pravi z olajšanjem v glasu in skrivoma pogleduje k psu, ki se je zvil v klopčič in mežika proti nama.

»Kaj vas je prineslo v najhujši vročini?« sem radoveden.

Skomigne z rameni: »Eh, človeku postane dolgčas samemu v nedeljo popoldne. Odkar je umrla nona, je kar samotno.«

Saj se spominjam, živo se spominjam tistega turobnega novembra dne, s črno tkanino prevlečenih sten, kjer je v krsti ležala ona z molitvenikom v sklenjenih rokah in kot kreda belim obrazom. Spominjam se solz moje mame, jaz pa nisem mogel jokati, le v grlu me je neznosno tiščalo.

»Ja,« pravim, »hudo je človeku, ko ostane sam.« Grem po stopnicah v hram, kjer je prijetno hladno in iz soda natočim vino v steklenico. Nalijem zlato tekočino v kozarec in ga postavim predenj.

»Da, da,« prikima njegova sivolasa glava; svoj nepogrešljivi klobuk je medtem odložil na sosednji stol.

Vsak ima svoj prostor

Je eden tistih prijetnih večerov, ko sedimo zbrani po večerji, ko televizija še molči, le tiha glasba iz radia prispeva k domačnosti v hiši. Ljubim to razkošno domačnost, ko posoda še ni pospravljena in so krožniki s sledovi večerje odrinjeni nekoliko stran od vsakega člana naše družine.

Pogovor nikoli ne zamre. Spontan klepet, ki privre na dan kot studenec, sam od sebe, brez kakršnegakoli povoda.

Ne vem, kaj je očeta nagnilo k temu, da se je spomnil starega hlapca, ki je živel pri nas, ko je bil oče še deček. Pravzaprav se ga je velikokrat spominjal zaradi tega, ker ga je usoda zavrgla, ga odrinila na rob in mu nudila le drobtinice z razkošne mize, ki ji pravimo življenje, drobtinice, ki jih je sprejemal hvaležno, s pobožnim izrazom na obrazu.

»Petnajst let mi je bilo, ko je prišel k nam ta majhen zgubani starček, ki ni imel na svetu nikogar. Že od rojstva je šepal. Naj je njegovo življenje zgledalo še tako ubogo, nisem nikoli slišal pritožbe iz njegovih ust. Nasprotno, znal se je veseliti drobcenih, majhnih stvari.

Že zarana se je odpravil na delo: v vinograd, sadovnjak ali na njivo ... pač tja, kjer je bilo treba kaj postoriti v tistem letnem času. Kosilo sem mu v košari običajno odnesel jaz, ker sem bil najmlajši pri hiši.

Bila je pomlad. Cerkveni zvon je ravno odbil poldne. Našel sem ga ob vinogradu. Sedel je v travi in zamaknjeno strmel v drobcen cvet marjetice. Košaro sem odložil na tla.

Marjetico je položil nazaj v vazo

»Sedi! Sedi!« ga je povabila z nasmehom na obrazu, ko je ves velik in neroden stal sredi sobe. Nerodno se je prestopal in nato sedel na ponujeni okrogli stolček.

»Pazi, stvar ni stabilna!« ga je opozorila. Mirko je bil njen sošolec iz srednje šole in zdaj kolega na fakulteti. Družili so ju neskončni pogovori in razglabljanja o vsem, kar ju je obdajalo in zanimalo. Darja mu je danes hotela razkriti spoznanje, ki jo je prešiniilo kot blisk nekega dne, spoznanje, ki se je ugnezdilo v njej in jo navdalo s čudovitim mirom. Počutila se je, kot bi bila našla nekaj že davno izgubljenega, in veselja, ki ga je čutila ob tem, ni mogla zadržati zase. Mirko se ji ne bo posmehoval, razumel jo bo.

»Veš,« je rekla, ko je predenj postavila skodelico kave, »nekaj se mi je zgodilo, nekaj, kar me je prisililo, da sem spremenila svoj dosedanji pogled na svet. Prišlo je nenadoma. Kot blisk je prešiniilo mojo notranjost, jo razsvetlilo in takrat sem se zavedala: *ON biva!*«

Dvignila je pogled, ki ga je dotlej upirala v mizo, in se zazrla vanj. Mislila je, da bo na njegovem obrazu prebrala osuplost, vendar jo je presenetilo, ko je na njem opazila znake presenečenja in veselja.

Skoraj vzkliknil je: »Nemogoče!« Potem je pristavil: »Nikoli si ne bi mislil, da ti verjameš Vanj, ti ...«

»Saj je trajalo precej časa, da sem si prišla na jasno, dokler nekega dne ... saj razumeš, ko ti skozi zavest poblisne spoznanje ... saj razumeš.« Z roko si je šla prek čela. Za trenutek je pomolčala in drobno srebnila požirek kave.

Bežijo v omamo

Veliko ljudi srečujem, zdaj, ko študiram v Ljubljani. Gledam jih, kako se podijo po pločnikih, hiteči za repom časa. Strmim v te obraze, ki ne izražajo ničesar, njihovi pogledi so usmerjeni naprej, v neke drugim očem nevidne cilje. Včasih se zgodi, da se kak pogled zavrta vame in zdi se mi, kot da je zašel s poti.

Plešem v disco klubu. Divjajoča masa mladih ljudi med utripajočo svetlobo. Fant ima ozek, bled obraz, ki ga obkrožajo črni lasje. Na dnu njegovih črnih oči gori ugašajoč plamen.

»Moral bi nositi značko kroničnega pijanca, danes sem spil ...«

»Zakaj piješ?« ga prekinem. Ne odgovori takoj. Zastrmi se v vrzel med plesalci. Ne pogleda me, ko mi reče: »Iščem ... izhod ..., ko vidim vse to ..., nato pa pošljem vse nekam in pijem ...«

»Upati moraš in zaupati!« rečem. Toda moj glas ni trden, ker tudi v meni ni vere. Ozrem se po drugih. Nekateri plešejo z naveličanimi obrazi, drugi se s strastjo predajajo glasbi. Le kaj se skriva za temi obrazi, kar pride na dan le v nekaterih trenutkih?

Zakajena študentovska sobica. Na mizi prazni steklenici, vrženi med knjige. Sedim na postelji in se naslanjam na steno. Ni mi udobno. Tišina prevladuje, moti jo le občasno stokanje, nekomu je slabo. V zid obrnjena svetilka daje le malo svetlobe. Dekle, ki sedi poleg mene, se me nenadoma oklene in zaihti. Besede se izgublajo v moji jopici, vendar lahko razumem: »Le zakaj ... le zakaj ... čemu nisem preprosta, zakaj nisem navadno dekle ... delala bi v tovarni ... skrbela za dom in življenje bi šlo mimo mene ...«

Poraz

Že dolgo časa se je nabiralo v njej. Zdaj pa je zadnja kapljica napolnila kozarec in tekočina se je prelila preko roba. Stegnila je roko in pograbila prijavnico. V hipu se je raven kos papirja, polovička A4 formata, pod njenimi živčnimi prsti spreminjala v papirnato kepico. Z vso ihto ga je mečkala, kot da je papir, na katerem je pisalo »obvestilo o posebnem izpitu«, kriv za njen polom, ko se je odločila: Ne grem na izpit!

Groza jo je bilo te misli. Pocijlala je proti košu za odpadke in zgrešila. Papirnata kroglica se je odbila od koša, se zakotalila in obstala v njeni bližini.

»Tretjič, že tretjič!« je rekla na glas in si z rokama podprla glavo.

»Samo še en dan časa imam, samo en dan ... Premalo, premalo!« Segla je po debeli knjigi in jo potegnila predse.

»Preveč ...,« si je rekla, ko je s prsti živčno listala po njej.

S tleskom jo je zaprla in odrinila na rob mize. V sebi je čutila vso težo odločitve, ki jo je tlačila navzdol. Kot ogromna skala.

Ko je pred mesecem drugič odložila izpit, si je prisegla, da tega naslednjic ne bo naredila. In zdaj? Enako! Pravzaprav še slabše. Mesec zapravljenega časa.

Ne zna!

Živčno je odrinila stol, da se je prevrnil. Pobrala ga je, potisnila k mizi in s hitrimi koraki začela meriti sobo.

Začela se je zavedati, da je pravzaprav ta temna misel čepela ves čas v njej, ležala v skritih kotičkih njene zavesti in samo čakala

Po nevihti se vedno zjasni

Sama ni vedela, kako bi imenovala to, kar se je kot temna tekočina počasi, a vztrajno razlivalo po njeni notranjosti. Tudi če se je še tako skušala braniti, nekam pobegniti, ji ni uspelo. Včasih se je v njej dvignil obnemogel bes nad življenjem, nad nesrečno usodo. Nemočno je stiskala pesti, da so se ji dolgi nohti zažirali v dlani. V takih trenutkih se je zasačila, kako zavida mačku njegovo brezskrbno poležavanje v senci, psu njegovo veselje nad slastnim zalogajem, ljudem, ki jih je srečavala, njihove drobne skrbi in radosti.

Ponoči je zaman čakala spanca. S široko razprtimi očmi je strmela v temo in prisluškovala nočnim šumom. In včasih se ji je zadelo, kot da so stene oživele. Dobile so široka, odprta usta in bleščeče oči, ki so srepeč bolščale vanjo. Od groze je zatisnila oči, roka ji je samogibno zatipala za stikalom. Odrešujoča luč! Pri svetlobi, ki se je razlila po sobi, so bile stene spet čisto navadni belo popleskani zidovi. Zavzdihnila je. Pogled ji je obtičal na mizi, kjer so ležali listi njene nedokončane diplomske naloge. Na koledarju je bil rdeče označen rok oddaje. Celo iz postelje je lahko videla to rdečo točko na koledarju. Dnevi so vrtoglavo bežali, ona pa je še vedno tičala na točki, kjer se ji je zataknilo, in od koder se ni premaknila niti za ped. Strah jo je bilo listov, ki so tako mrtvi in neosebni ležali na mizi.

Vstala je in sedla k mizi. Spet je zaman brskala po literaturi, napenjala možgane, da bi iz znanja, ki se je nakopičilo tam, potegnila rešilno idejo. ZAMAN! Pograbil jo je obup. Zagrabila je šop listov in

Zakaj je tvoja risba tako temna, Maja?

V prostorni kuhinji, za veliko mizo iz temnega orehovega lesa sedi, pravzaprav kleči na trdem sedežu stola, deklica kakih trinajst let. V kolenih ne čuti bolečin, zatopljena je v zadnje poteze, ki jih spretno vleče s čopičem po risbi. Odmakne se, čopič raztreseno odloži v jogurtov lonček z vodo, na obrazu se ji zariše zadovoljstvo, ko opazuje svoje delo. Maja rada riše. Njene risbe so v razredu najboljše.

Črna muca z belo liso na desnem uhlju skoči na mizo. Zaprede in se podrgne ob Majino roko. Z repom zadene ob jogurtov lonček, ta se prevrne in voda se razlije po risbi. Maji uide krik – delo dveh ur se pred njenimi očmi spreminja v vodeno packo. Nenadoma začuti bolečine v kolenih, dvigne se in skoči po cunjo.

»Smola pa taka!« si tiho reče. Mačka jo z roba mize neprizadeto opazuje.

»Ni kaj, treba bo pač narisati drugo,« se tolaži, ko je miza očiščena. Odpre risalni blok – prazen se zastrmi vanjo, v njem ni niti enega samega lista. Maja se spomni, da je v šoli zadnjega dala Andreji. Pogled ji uide na stensko uro.

Če pohiti, pomisli, lahko ujame avtobus, ki odhaja po delavce v mesto, v knjigarni kupi risalne liste, se z istim avtobusom vrne domov in nariše novo risbo.

Dan je oblačen, nebo je kot pokrov poveznjeno nad mirujočo pokrajino. Nad potokom se vlečejo sive meglice. Zamolkel zvok, avtobus se hropeč ustavi in s streho zadene ob veje oreha, ki se stegujejo

Tako mlad, poln življenja ...

Junijski večeri so bili kar nenavadno topli, da so spominjali na julij. Razkošje vonjav poletnega večera, oglašanje kobilic in čričkov, v zraku pa valovanje vonja po pokošeni travi ...

Stanovali smo v nizkih hišicah ob reki. Dovolj daleč od naselij, da ne bi kot razigrana skupina študentov med stanovalci sprožali valove pritožb in motili njihov mir.

Obvezne terenske vaje. Zgodnje jutranje vstajanje, razbeljeni asfalt pred tovarnami, značilen vonj po lesu, različna predavanja, delo v tovarni pohištva. Seznanjanje s stroko. Vožnje s primestnimi avtobusi, v katerih nas ni zapustila dobra volja. Mladi in razigrani, z upanjem na lepo življenje.

Večeri so bili najlepši. Zakurili smo ogenj, posedli kraj njega in mnenja so se kresala. Tudi sprli smo se, velikokrat zapeli – tri dekleta in šest fantov, ravno prava skupina

Ana, ki je bila že poročena, je bila ob večerih večkrat otožna, ko je mislila na svojo hčerkico in se spraševala, ali mož ne bo morda pozabil na pravljico. Drugi nismo razumeli njenih stisk in nestrpnega čakanja, kdaj bo teh terenskih vaj konec.

Toda četrtkovega večera smo bili vsi nenavadno tiho. Ogenj je prasketal in metal prijazno svetlobo na naše obraze, sedeli smo kraj njega kot prejšnje dni.

Pred pol ure je Boris, zadihan in bled, padel med nas: »Igorja ni več. Ubil se je pod Vitrancem. Nesreča z zmajem.«

Trideset, petdeset let kasneje

... Zdaj se vozim skoraj vsak dan šestnajst kilometrov do svoje rojstne vasi, v eno in drugo smer. Rojstna hiša me sprejme s svojim prijaznim pročeljem, v hiši še gori ogenj v štedilniku, ognjišča že zdavnaj ni več, bilo je znak zaostalosti. Mama je bila vedno napredna.

Človeštvo napreduje, mi napredujemo. Pa res?

Zgodbam na pot

Pričujoče zgodbe avtorice Darinke Kozinc, ki so začele prihajati na dan v dijaških in študentskih letih, so najprej izhajale v reviji Ognjišče med leti 1971 do 1999. Da ne bi odšle v pozabo, se je po dolgih letih odločila za knjižno izdajo z večpomenskim naslovom *Ob ognjišču*.

Domače ognjišče v Vipavski dolini je avtorico ustvarjalno navdihovalo že zelo zgodaj. Svoje prve zapise, ki so navdušili njeno učiteljico materinščine Jelko Plavšak, je objavljala že v šolskem glasilu, kasneje priložnostno v različnih revijah, kontinuiteto pa so njene zgodbe prvič doživele prav v Ognjišču.

Čeprav je avtorica po svoji strokovni usmerjenosti magistrica biotehniških znanosti, je pisanje njen stalni spremljevalec, saj je doslej izšlo že nešteto njenih publikacij, največ iz otroškega sveta; posega pa tudi na druga področja, kot so aleksandrinke, poezija ...

Za svoj bogat literarni opus je poleg vrste drugih priznanj leta 2016 prejela Bevkovo nagrado od Mestne občine Nova Gorica. Zadnjih deset let vodi Goriški literarni klub GOvoRICA, ki je ob 10-letnici delovanja za svojo uspešnost tudi prejel Priznanje Mestne občine Nova Gorica.

V zrejših letih se naše misli pogosto vračajo v preteklost, obujajo se spomini na mladost, zanimajo nas pretekla doživetja in občutja, povezana z domačim krajem, ki ga radi obiščemo. Tudi Darinka se pogosto zapelje v vasico Oševljek k svoji 92-letni mami; rada poprime za delo na zemlji, nadiha se svežega zraka, odmakne od vsakdanjih napetosti in se v Novo Gorico vrača polna novega zagona.

Zbrane zgodbe nam odkrivajo doživetja s prijatelji iz študentskih časov, nemir in strah pred težjimi izpiti ... Kako pomembno je, če se učitelj zna približati in spodbuditi šolarja, ko je na tleh! Kasnejša srečanja z znanci so odraz različnih življenjskih izkušenj, ne vedno prijaznih. Poročena ženska, ki ji ni dano imeti svojih otrok, najde polnost v ljubečem razdajanju sosedovi invalidni deklici, ki po dolgem času izreče prvo besedo: ma – ma! Pa lepa prijateljica z ljubko deklico, ki jo je nekdanji oboževalec zapustil pred rojstvom otroka. In tu je mlado, neozdravljivo bolno dekle, ki svoje trpljenje deli in laže prenaša ob Kristusovem križu. Pa tudi ona druga, ki občutek praznine ponovno najde v Njem.

Spomin beži k domačemu hlapcu, ki se nikoli ni pritoževal, čeprav je vse življenje trdo delal, ga je pa gospodar posebno cenil in postavljajl otrokom za zgled. Tudi pričakovanje odhoda ljubljene osebe otroka vznemirja na poseben način, saj je soočenje s smrtjo nekaj zelo skrivnostnega.

Katarina Vuga

Kazalo

Sedim ob ognjišču in	5
Želja	7
Majhna ranljiva punčka buča	8
Stari Ivan in potonike	12
Igor, življenje je sveto.	15
Misel	19
Njene živali	20
Odraščanje	24
Svetli trenutki.	26
Ljubo doma, kdor ga ima	29
Tako sem si želela otroka	32
Bila sta sama	36
Delo je pol življenja.	39
Šopek vijolic.	42
Vsak ima svoj prostor	46
Brez vas ne bi zmožel	49
Marjetico je položil nazaj v vazo	53
Moram ti pisati, mama.	55
Bežijo v omamo.	57

Občutek	59
Babica je umrla	60
Poraz.	64
Evica je rekla: mama!	66
Učenci tete Zine	69
Srce je kletka	72
Po nevihti se vedno zjasni	74
Na steni je visel križ	77
Zakaj se skrivaš, dekle?	81
Zakaj je tvoja risba tako temna, maja?	84
Molitvenik moje babice	87
Tako mati sprejme sina	90
Tako mlad, poln življenja	93
Živa drevesa.	95
Trideset, petdeset let kasneje	98
Spremna beseda: <i>Zgodbam na pot</i>	99

Darinka Kozinc
Ob ognjišču

Ureditev, jezikovni pregled ter spremna beseda:
Katarina Vuga

Besedilo na ovitku:
dr. Megi Rožič

Fotografija na ovitku:
Darinka Sirk

Prelom in oprema:
ONZ Jutro

Izdalo in založilo:
Založništvo Jutro, Jutro d.o.o., Ljubljana

© Založništvo Jutro in avtorica

Natisnjeno v Sloveniji, 2022. Tisk na zahtevo.

JUTRO d.o.o., Založništvo in trgovina,
Črnuška c. 3, p.p. 4986, 1001 Ljubljana
Tel. (01) 561-72-30, 041 698-788
E-pošta: Info@jutro.si

Obiščite našo spletno knjigarno:
www.jutro.si